

Nr. 5 BRIEF VAN HET LID MARTIN BOSMA

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Amsterdam, 16 november 2025

Geachte Griffier, waarde collega's,

Het zijn onstuimige politieke tijden. Kabinetten zitten korter dan gepland. Kamerverkiezingen volgen elkaar steeds sneller op. Daarnaast hebben de afgelopen jaren laten zien dat debatten in de plenaire zaal steeds feller verlopen, met oplaaiende emotie.

In die onstuimigheid moet onze Kamerorganisatie een bron van rust en continuïteit zijn.

In 2020 kwam collega Kees van der Staaij tijdens de algemene politieke beschouwingen op de proppen met het ijsvogeltje, een nationaal symbool. Het beestje staat voor stabiliteit en bescherming. Het ijsvogeltje is ook te zien op de sokkel van het beeld van Willem van Oranje op het Plein bij de ingang van de Tweede Kamer. Daaronder staat een tekst in het Latijn. Het is de lijfspreuk van Willem van Oranje: *saevis tranquillus in undis*, oftewel: kalm te midden van grimmige golven.

Mijn ambitie de afgelopen twee jaar was om zo'n ijsvogeltje te zijn. Continuïteit en stabiliteit. Te midden van alle opwinding moet de Kamerorganisatie rust uitstralen. Het debat moge fel zijn, de structuur moet staan.

Uiteraard kan dat alleen met een voorzitter met uitgebreide ervaring. Bijvoorbeeld iemand zoals ik die inmiddels vijftien jaar de hamer hanteert in de plenaire zaal en al die tijd lid is geweest van het Presidium. In een onstuimige periode met veel doorstroming in de Kamer is senioriteit van doorslaggevend belang. Dit is geen tijd voor experimenten. Daarom kandideer ik me graag voor een tweede periode als Kamervoorzitter.

Mijn manier van voorzitten wordt breed gewaardeerd. Ik laat debatten niet onnodig lang duren. De interrupties en de antwoorden zijn korter geworden. En vrijwel altijd is om 23.00 het licht in de plenaire zaal uit. Zoals ik had beloofd. Bij het recente afscheid van de zeventig vertrekkende Kamerleden vertelden velen (van links tot rechts) dat ze mijn manier van leidinggeven bijzonder op prijs stellen.

Jammer genoeg worden voorzitters vrijwel uitsluitend beoordeeld op hun kwaliteiten om de vergadering te leiden.

Veel belangrijker zijn de mensen die voor ons werken. Onze Kamergemeenschap bestaat behalve uit 150 Kamerleden ook uit de achthonderd mensen van onze ambtelijke ondersteuning. Van beveiligers, IT-mensen tot griffiers en restaurantpersoneel.

De afgelopen jaren hebben laten zien dat de keuze voor een voorzitter een enorme impact heeft op onze werknemers. Het verleden heeft intens verziekte arbeidsrelaties laten zien, een blamage. Die waren een rechtstreeks gevolg van de spanningen tussen de politieke leiding en de ambtenaren binnen de Kamerorganisatie.

Die onmisbare mensen hebben geen enkele inspraak bij de keuze van een voorzitter.

De afgelopen twee jaar heb ik mij ingezet ook een voorzitter van het personeel te zijn en te werken aan sociale veiligheid van onze ambtelijke ondersteuning. Dat is een karwei dat veel aandacht en tijd heeft gevergd, bijvoorbeeld door het creëren van een nieuwe ambtelijke topstructuur. Met onze Griffier vorm ik een hecht team, iets dat onze organisatie enorm ten goede is gekomen.

Op veel vlakken boekten we vooruitgang. Onder mijn leiding kent de Kamer een uitstekende relatie met de Eerste Kamer, zijn de contacten met buitenlandse parlementen sterk verbeterd en werken we prettig samen met het Rijksvastgoedbedrijf, hetgeen belangrijk is voor onze terugkeer naar het Binnenhof. Dat alles is van groot belang voor onze ambtelijke ondersteuning.

Of onze mensen zich onder de huidige voorzitter prettig voelen, kunt u het best zelf navragen bij het personeel. **Ik wil collega-Kamerleden die nog een zwevende kiezer zijn dan ook in overweging geven hun oor te luister leggen bij onze ambtelijke ondersteuning.**

Ik zie uit naar het debat dinsdag: de meest openbare sollicitatieprocedure van Nederland.

Martin Bosma